

METODICKÝ POKYN MMR-NOK

METODICKÝ POKYN K REVIZI PROGRAMŮ PRO PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2014-2020

Verze : 1

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

Národní orgán pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství

Staroměstské náměstí 6

110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno Ministerstvem pro místní rozvoj ČR dne 12. března 2014 s účinností od 1. června 2014.

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. ZÁVAZNOST A ÚČINNOST	4
3. DEFINICE POUŽÍVANÝCH POJMŮ	5
4. PRÁVNÍ ZÁKLAD	8
4.1 PRÁVNÍ PŘEDPISY EU	8
4.2 PRÁVNÍ PŘEDPISY ČR.....	9
5. REVIZE PROGRAMU V KONTEXTU ŘÍZENÍ PROGRAMU	11
5.1 REVIZE JAKO NÁSTROJ ŘÍZENÍ.....	11
5.2 DŮVODY VEDOUcí K POTŘEBĚ REVIZE PLÁNOVAT A ŘÍDIT.....	13
5.3 REVIZE SPOČÍVAJÍCÍ V REALOKACI FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ MEZI PROGRAMY.....	1
5.4 ČLENĚNÍ REVIZÍ	3
5.5 ROLE ZAJINTERESOVANÝCH SUBJEKTŮ.....	7
5.6 PRAVIDLA PRO PROVÁDĚNÍ REVIZÍ	11
5.6.1 <i>Postup při provádění podstatných změn programu</i>	11
5.6.2 <i>Postup při provádění nepodstatných změn programu</i>	14
5.7 ČASOVÝ RÁMEC PRO PROVÁDĚNÍ REVIZÍ PROGRAMŮ	16
5.8 REVIZE DOHODY O PARTNERSTVÍ.....	18
5.9 DŮSLEDKY NEDODRŽENÍ METODICKÉHO POKYNU	20
6. SEZNAM ZKRATEK	21
7. PŘÍLOHY	23
PŘÍLOHA Č. 1 DOPORUČENÁ STRUKTURA NÁVRHU REVIZE PROGRAMU	23
PŘÍLOHA Č. 2 PŘÍKLADY REVIZE PROGRAMU	24

Přehled provedených změn

Kapitola/strana	Předmět aktualizace	Účinnost (datum)

1. Úvod

Metodický pokyn k revizi programů pro programové období 2014-2020 navazuje na Koncepti jednotného metodického prostředí pro programové období 2014-2020, která byla schválena vládou ČR dne 15. 5. 2013 pod č. usnesení 345. Cílem Metodického pokynu k revizi programů pro programové období 2014 – 2020 („MP revize“) je definovat základní pravidla a postupy při přípravě, provádění a schvalování revizí programů. MP revize stanoví jednotná pravidla, definuje role a odpovědnosti jednotlivých subjektů při provádění revizí. MP revize jednak sjednocuje pravidla pro přípravu a samotný proces provádění revizí, zároveň však zohledňuje specifika jednotlivých Evropských strukturálních a investičních fondů, ze kterých jsou jednotlivé programy financovány. Závazná pravidla jsou obsahem kapitoly 5. 4 Členění revizí a kapitoly 5. 6 Pravidla pro provádění revizí. Ostatní části metodického pokynu mají charakter doporučující.

Nastavování jednotných pravidel v oblasti provádění revizí programů vychází ze zkušeností získaných při implementaci kohezní politiky a Společné rybářské politiky v programovém období 2007-2013, kdy sjednocení postupů na národní úrovni a centrální koordinace jejich přípravy a předkládání na Evropskou komisi poskytlo řídicím orgánům potřebné vodítko pro přípravu revizí a zajistilo jejich plynulé schvalování ze strany Evropské komise. Zapojení Národního orgánu pro koordinaci („NOK“) do provádění revizí v programovém období 2007-2013 přispělo ke sjednocení postupu a koordinaci provádění revizí a zvýšení kvality jednotlivých návrhů změn programů, zejména pokud se týká jejich zdůvodnění. S ohledem na zkušenosti MMR-NOK s prováděním revizí programových dokumentů a znalostí v oblasti jejich vhodného načasování (zejména v případě revizí připravovaných s cílem předcházení riziku automatického zrušení závazku Evropské komise) lze konstatovat, že centrální koordinaci v oblasti revizí programů lze považovat za příklad dobré praxe, který je vhodné uplatnit rovněž v rámci řízení a koordinace Dohody o partnerství v programovém období 2014-2020 (dále též „DoP“).

2. ZÁVAZNOST A ÚČINNOST

Metodický pokyn Ministerstva pro místní rozvoj – Národního orgánu pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství k revizi programů pro programové období 2014–2020 byl schválen vládou ČR usnesením č. 166 z 12. března 2014 a je **závazný pro všechny programy v rámci všech Evropských strukturálních a investičních fondů („ESI fondů“), které jsou zastřešeny Dohodou o partnerství s výjimkou programů cíle Evropská územní spolupráce.** Závazná pravidla jsou obsahem kapitoly 5. 4 Členění revizí a kapitoly 5. 6 Pravidla pro provádění revizí. Ostatní části metodického pokynu mají charakter doporučující.

Tento metodický pokyn nabývá účinnosti od 1. dne třetího měsíce, který následuje po měsíci, kdy byl metodický pokyn schválen vládou ČR.

Řídící orgány jsou povinny řídit se tímto metodickým pokynem a zohlednit postupy při provádění revizí programu definované tímto pokynem ve své řídicí dokumentaci a metodických postupech.

MP revize bude aktualizován dle potřeby. V mezidobí provádění aktualizace budou v urgentních případech vydávána metodická stanoviska ministra pro místní rozvoj, která jsou pro všechny subjekty implementační struktury závazná.

Účinnosti aktualizovaná verze MP revize nabude zpravidla 1. den třetího měsíce po měsíci, kdy byla vydána aktualizovaná verze MP revize, vždy bude přihlédnuto k rozsahu provedených změn tak, aby subjekty implementace měly možnost zpracovat a aplikovat změny do své řídicí dokumentace.

MMR-NOK je povinen při prvním vydání a veškerých následných aktualizacích MP revize zveřejnit na zastřešujících webových stránkách¹ ESI fondů a zároveň informovat dopisem ministra o jeho vydání/aktualizaci subjekty implementační struktury.

V případě rozporu metodického pokynu s právními předpisy EU či ČR mají právní předpisy vždy přednost. Neplatí pro požadavky, které mohou být nad rámec těchto předpisů a slouží pro nastavení koordinace v rámci ČR a dosahování cílů Dohody o partnerství.

¹ Aktuálně na webu www.strukturalni-fondy.cz. V rámci dalších příprav programového období 2014-2020 bude název webu upraven tak, aby odpovídal zastřešení všech ESI fondů.

3. DEFINICE POUŽÍVANÝCH POJMŮ

Alokace - Objem finančních prostředků z ESI fondů a zdrojů vnitrostátního spolufinancování určený pro členský stát, cíl, program či jeho součást, rok, případně výzvu.

Auditní orgán - Orgán zodpovědný za zajištění provádění auditů za účelem ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému programu a za vykonávání činností v souladu s čl. 127 obecného nařízení.

Dohoda o partnerství - Dokument vypracovaný členským státem za účasti partnerů v souladu s přístupem založeným na víceúrovňové správě, který stanoví strategii členského státu, priority a opatření pro účinné a efektivní využívání ESI fondů za účelem dosahování cílů strategie Evropa 2020.

Fond soudržnosti – Fond EU, určený na podporu politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti Evropské unie, konkrétně na spolufinancování projektů v oblasti investic do životního prostředí včetně oblastí souvisejících s udržitelným rozvojem a energetikou, které představují přínos pro životní prostředí, v oblasti transevropské sítě v oblasti dopravní infrastruktury v souladu s hlavními směry přijatými rozhodnutím č. 661/2010/EU a v oblasti technické pomoci.

Evropské strukturální a investiční fondy (ESI fondy) - Fondy EU určené k realizaci Společného strategického rámce: Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF).

Indikátory - Indikátor je nástroj pro měření cíle / plánu, postupu či dosažených efektů jednotlivých úrovní implementace. Indikátor musí být přesně definován a tvoří jej kód, název, jasná definice, měrná jednotka včetně popisu způsobu měření, zdroj údajů, výchozí, cílová² a dosažená hodnota. Pojem „indikátor“ má stejný význam jako jeho český ekvivalent „ukazatel“.

Metodický pokyn - Závazný metodický dokument upravující význačné oblasti implementace ESI fondů.

² Závazné cílové hodnoty jsou nastavovány pouze tam, kde to EK vyžaduje, nicméně pro potřeby řízení programu a Dohody o partnerství je požadováno nastavovat indikativní a nezávazné cílové hodnoty v rámci MS2014+ u všech indikátorů včetně vysvětlujícího komentáře o způsobu jejich nastavení. Výjimku představují kontextové a dílčí indikátory v rámci rozpadového pravidla, např. indikátory týkající se detailního členění účastníků projektů dle Přílohy nařízení ESF. V dostatečně odůvodněných případech je možné provést identifikaci hodnot pouze v rámci povinného komentáře.

Milníky - Milníky jsou průběžné cíle pro prioritní osy/priority Unie, které vyjadřují zamýšlený pokrok naplánovaný k určitému termínu. Milníky jsou pro každý operační program/Program rozvoje venkova stanoveny v textu tohoto programu. Mezi milníky patří finanční ukazatele stavu implementace a indikátory výstupů popř. výsledků.

Monitorovací výbor - Výbor, jehož úkolem je posuzovat provádění programu. Monitorovací výbor plní funkce v souladu s čl. 49 obecného nařízení a dále specificky dle čl. 110 obecného nařízení, resp. čl. 74 nařízení Evropského parlamentu a Rady EU o EZFRV“), nebo čl. 137 návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady EU k Evropskému námořnímu a rybářskému fondu (dále „nařízení k ENRF“).

Členy monitorovacího výboru jsou zástupci příslušných řídicích a koordinačních subjektů a partnerů (např. odbory ministerstev, partnerská ministerstva, kraje, obce, nestátní neziskové organizace apod.).

Monitorovací systém/systémy - Informační systém sloužící k monitorování, řízení, hodnocení a reportování implementace ESI fondů v České republice v programovém období 2014–2020, a to na všech úrovních implementace (projekt, program, Dohoda o partnerství).

Národní orgán pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství - Centrální metodický a koordinační orgán pro implementaci programů spolufinancovaných z ESI fondů v České republice v programovém období 2014-2020. V uvedené oblasti je partnerem pro Evropskou komisi za ČR, zabezpečuje řízení Dohody o partnerství na národní úrovni, je správcem monitorovacího systému, je metodickým orgánem v oblasti implementace a centrálním orgánem pro oblast publicity.

Operační program/ Program - Základní strategický dokument tematické, finanční a technické povahy pro konkrétní tematickou oblast nebo území, ve kterém jsou popsány konkrétní cíle a priority pro čerpání z EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF v programovém období 2014–2020, kterých chce členský stát v dané tematické oblasti/prioritě dosáhnout a jakým způsobem, s vazbou na Dohodu o partnerství a strategii Unie. Jedná se o závazný dokument pro řídicí orgán daného programu vůči Evropské komisi.

Program je adekvátní pojem platný pro dokument popisující čerpání z EZFRV.

Programování - Proces organizace, přijímání rozhodnutí a přidělování finančních zdrojů v několika fázích, určený k víceletému provádění společné akce EU a členských států za účelem dosažení stanovených priorit.

Pravidlo n+3 - Pravidlo n+3 je považováno za nástroj k zajištění plynulosti čerpání finančních prostředků z ESI fondů. Podle tohoto pravidla musí být alokace podpory pro n-tý rok vyčerpána v následujících třech kalendářních letech.

Riziko - Riziko je chápáno jako událost, resp. jev, který může svým negativním působením vést k nesplnění nebo pouze k částečnému naplnění hlavního cíle programu a tím ovlivnit

schopnost ŘO dosáhnout očekávaného výsledku a tím i naplňování cílů Dohody o partnerství.

Řízení rizik - Řízení rizik je proces identifikace a vyhodnocování rizik, jejich sledování, přijímání opatření, která vedou k omezení podstupovaných rizik. Řízení rizik v sobě zahrnuje i odpovědnost za podstupovaná rizika a proces neustálého zefektivňování celého systému řízení rizik.

Řídící orgán (ŘO) – Orgán zodpovědný za účelné, efektivní a hospodárné řízení a provádění operačního programu nebo Programu rozvoje venkova v souladu se zásadami řádného finančního řízení. Funkcemi řídicího orgánu operačního programu spolufinancovaného z EFRR, ESF, FS a ENRF může být pověřen celostátní, regionální nebo místní orgán veřejné správy nebo veřejný nebo soukromý subjekt, v případě operačního programu nebo Programu rozvoje venkova spolufinancovaného z EZFRV se může jednat o veřejný nebo soukromý subjekt působící na celostátní nebo regionální úrovni nebo samotný členský stát. Řídící orgán vykonává činnosti v souladu s čl. 125 obecného nařízení, resp. čl. 66 nařízení o EZFRV.

Společný strategický rámec (SSR) – Dokument, který převádí cíle a záměry strategie EU pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění do podoby klíčových akcí pro ESI fondy, zřizuje pro každý tematický cíl klíčová opatření, která mají být podporována z jednotlivých ESI fondů, a mechanismy pro zajištění soudržnosti a souladu programování ESI fondů s hospodářskými politikami a politikami zaměstnanosti členských států a EU.

Strategické posuzování vlivů na životní prostředí (SEA) - SEA je nástrojem pro environmentální optimalizaci plánů, programů a koncepcí, které mohou mít významné vlivy na životní prostředí. Příslušná problematika je upravena zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Cílem strategického posuzování vlivů na životní prostředí je získat objektivní komplexní informace o možném vlivu zamýšlených koncepcí na životní prostředí.

Výroční zpráva - Výroční zpráva obsahuje informace o implementaci operačního programu nebo Programu rozvoje venkova a jeho priorit v předchozím rozpočtovém roce s odkazem na finanční údaje, společné i specifické indikátory a cílové hodnoty indikátorů, včetně změn v hodnotách indikátorů, a případně milníků vymezených ve výkonnostním rámci. Výroční zprávy předkládá členský stát Evropské komisi pro všechny programy spolufinancované z ESI fondů v letech 2016 až 2022. Podrobnosti předkládání výročních zpráv upravuje čl. 50 obecného nařízení a dále čl. 111 obecného nařízení, čl. 138 návrhu nařízení k ENRF a čl. 75 nařízení o EZFRV.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1 PRÁVNÍ PŘEDPISY EU

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (dále také „obecné nařízení“)

Problematika revizí programů je v obecném nařízení vymezena v čl. 30 *Změny programů*.

V článku 15 *Obsah Dohody o partnerství* jsou vymezeny části, které podléhají schválení ze strany Evropské komise.

Procesy *přijetí a změny* Dohody o partnerství jsou upraveny v čl. 16.

Článek 49 *Funkce monitorovacího výboru* definuje roli monitorovacího výboru mj. v oblasti revizí programu.

Článek 96 *Obsah, přijetí a změna programů* cíle Investice pro růst a zaměstnanost upravuje pravidla revize té části programu, která nebyla schválena Evropskou komisí.

Článek 110 *Funkce monitorovacího výboru* uvádí povinnost monitorovacího výboru prověřit a schválit případnou změnu programu.

S prováděním revizí programů a Dohody o partnerství úzce souvisí také následující články obecného nařízení:

Článek 48 *Zprávy o provádění*;

Článek 86-88 *Zrušení závazku*;

Článek 93 *Nepřevoditelnost zdrojů mezi kategoriemi regionů*;

Článek 94 *Nepřevoditelnost zdrojů mezi cíli*

Článek 98 *Společná podpora z fondů v rámci cíle Investice pro růst a zaměstnanost*.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (dále také „nařízení o EZFRV“) vymezuje problematiku revizí programu v člancích:

Článek 10 *Schvalování programů rozvoje venkova;*

Článek 11 *Změna programů rozvoje venkova.*

Článek 12 *Pravidla týkající se postupů a harmonogramů*

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském námořním a rybářském fondu vymezuje problematiku revizí programu v článcích:

Článek 21 *Schvalování operačního programu;*

Článek 22 *Změna operačního programu;*

Článek 24 *Pravidla týkající se postupů a harmonogramů.*

Ostatní unijní právní předpisy:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí. Návrh nařízení EP a Rady EU o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky.

Prováděcí akt Komise o postupech, formě a časových plánech pro schválení a změny operačních programů (Guidance fiche no. 16, verze, 9. října 2013).

4.2 PRÁVNÍ PŘEDPISY ČR

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Na úrovni národní přípravy programového období 2014 - 2020 navazuje MP revize na následující usnesení vlády ČR:

Usnesení vlády ze dne 24. dubna 2013 č. 302 k návrhu Statutu a Jednacího řádu Rady pro fondy SSR;

Usnesení vlády ze dne 15. května 2013 č. 345 ke Koncepti jednotného metodického prostředí jako součásti pro naplňování cílů Dohody o partnerství;

Usnesení vlády ze dne 12. června 2013 č. 447 k Návrhu Dohody o partnerství pro programové období 2014 – 2020;

Usnesení vlády ze dne 12. června 2013 č. 448 k Pravidlům řízení a koordinace Dohody o partnerství v programovém období 2014 – 2020;

Usnesení vlády ze dne 9. srpna 2013 č. 597 k Souboru metodických dokumentů k oblastem evaluace, zásadám tvorby a používání indikátorů, způsobilosti výdajů a jejich vykazování a řízení rizik v programovém období let 2014 až 2020.

Usnesení vlády ze dne 23. října 2013 č. 809 k postupu přípravy programového období 2014-2020 na národní úrovni.

Usnesení vlády ze dne 20. listopadu 2013 č. 873 k Metodickému pokynu pro řízení výzev, hodnocení a výběr projektů v programovém období 2014-2020.

Usnesení vlády ze dne 15. ledna 2014 č. 44 k Souboru metodických dokumentů k oblastem monitorování, veřejného zadávání, publicity a komunikace a přípravě řídicí dokumentace.

5. REVIZE PROGRAMU V KONTEXTU ŘÍZENÍ PROGRAMU

5.1 REVIZE JAKO NÁSTROJ ŘÍZENÍ

Řídicí orgán jako subjekt odpovědný za řízení programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení průběžně monitoruje a vyhodnocuje pokrok v realizaci programu a rozhoduje o opatřeních, která zabezpečí, že svěřené prostředky budou využity včas a efektivně. Hlavním cílem monitorování a hodnocení stavu čerpání, plnění predikcí a dosahování indikátorů je včasná identifikace rizik realizace programu. Jedině v případě včasné identifikace problémů při provádění programu a analýze jejich příčin je možné přijmout žádoucí nápravná opatření, jejichž součástí může být také návrh revize programu. Revizi programu navrhuje ŘO daného programu, popřípadě ve spolupráci s dalšími dotčenými řídicími orgány a NOK, v případě, že se změna dotýká ostatních programových dokumentů nebo DoP.

Pro potřeby plánování provádění programu a jeho řízení zpracovává řídicí orgán roční Strategický realizační plán („SRP“), jehož součástí je harmonogram výzev, predikce čerpání a plán dosahování indikátorů. SRP je projednáván členy monitorovacího výboru a jeho naplňování je v průběhu roku ze strany řídicího orgánu vyhodnocováno. Monitorování stavu, pokroku a vývoje čerpání finančních prostředků a naplňování věcných cílů programu probíhá průběžně, a to jak na úrovni řídicího orgánu, tak z úrovně NOK. Za účelem zajištění plynulosti čerpání finančních prostředků využívá řídicí orgán predikcí. Ty jsou nastavovány ve spolupráci s NOK tak, aby bylo zajištěno efektivní využití alokace programu a bylo omezeno riziko ztrát v důsledku automatického zrušení části závazku Komise. V případě odchylek provádění programu od plánovaných stavů pokroku v rámci SRP bude po řídicím orgánu požadováno zdůvodnění danému stavu.

Plnění predikcí je monitorováno v pravidelném měsíčním intervalu a vyhodnocováno na úrovni NOK čtvrtletně. V rámci modulu pro reportování rizik, jehož součástí bude také sestava pro reportování rizik z úrovně řídicího orgánu a který je součástí MS2014+, jsou kromě dodržování nastavených predikcí čerpání sledovány rovněž stav a pokrok v naplňování plánovaných čtvrtletních hodnot finančních a věcných milníků, hlavních indikátorů programu a dodržování lhůt a postupů řídicího orgánu. V případě kritických rizik a vážného nedodržování stanovených hodnot budou ze strany řídicího orgánu přijata relevantní opatření, která budou dále sledována v plánech opatření. Jedním z nástrojů pro předcházení kritických rizik je zařazení do zesíleného řízení rizik, které bude v jednotlivých případech zahájeno ve chvíli, kdy výsledek multikriteriální analýzy potvrdí negativní trendy v realizaci programu. Tato analýza bude zpracovávána NOK čtvrtletně a bude hodnotit nejen čerpání finančních prostředků programu, ale také naplňování věcných cílů a další faktory ovlivňující úspěšnost programu.³

³ Blíže k integrovanému systému řízení rizik na úrovni NOK MP řízení rizik 2014-2020.

Informace o kritických rizicích na úrovni programů budou evidovány v MS 2014+ a budou obsahem Výroční zprávy o implementaci DoP („VZ DoP“), ve které NOK v relevantních případech navrhne po konzultaci s ŘO opatření k odstranění rizik v implementaci jednotlivých programů. Jedním z takových opatření je právě doporučení k provedení revize programu týkající se realokace prostředků v rámci programu nebo mezi jednotlivými programy. NOK navrhuje revize programů ve VZ DoP ve spolupráci s dotčenými řídicími orgány. Návrh revize programu ve VZ DoP vypracovaný NOK vychází zejména z vyhodnocení stavu a pokroku v implementaci programů a DoP (včetně plnění kontrolních stavů a hranic čerpání pro plnění pravidla n+3 a sledování plnění indikátorů uvnitř i vně tzv. výkonnostního rámce).

Návrh obecného nařízení nijak blíže nspecifikuje důvody, ze kterých by potřeba změny programu měla vycházet. Stejně tak neobsahuje specifikaci toho, kdy může řídicí orgán k revizi programu přistoupit. Lze tedy konstatovat, že v tomto směru má řídicí orgán vysokou míru autonomie a flexibility.

S ohledem na charakter programování jako činnosti, která vede k rozhodnutí o alokaci zdrojů ve středně až dlouhodobém výhledu a k nastavování strategie jejich využití, lze konstatovat, že revize programů by neměla probíhat nahodile a bez jasného zdůvodnění. Mezi důvody, které mohou vést k potřebě program revidovat, patří např. důsledky významných socioekonomických změn, změny v nastavení unijních, národních nebo regionálních priorit, případně obtíže při provádění programu. Rozhodnutí řídicího orgánu o provedení revize programu předchází celá řada jiných opatření v rámci řízení daného programu.⁴ Při rozhodnutí o změně programu je třeba vycházet ze zhodnocení stavu realizace programu v jeho stávající podobě, přičemž analýza stavu realizace programu musí postihnout i důvody, které k potřebě revize programu vedou.

Z tohoto důvodu je nutné přistupovat k revizi programu s rozmyslem a respektovat základní východiska a kroky při přípravě a postupu schvalování revizí programů stanovené tímto pokynem.

⁴ Bližší rozpracování pravidel finančního řízení programů je obsaženo v Metodickém pokynu pro monitorování 2014-2020.

5.2 DŮVODY VEDOUcí K POTŘEBĚ REVIZE PLÁNOVAT A ŘÍDIT

Z předchozí kapitoly 5.1 tohoto pokynu je zřejmé, že řídicí orgán i NOK průběžně sledují a vyhodnocují pokrok v realizaci programu, a také sledují a vyhodnocují případná rizika, která by mohla realizaci programu negativně ovlivnit.

Potřeba revize plánovat a řídit na národní úrovni vychází i z požadavků na obsah programů a Dohody o partnerství („DoP“) stanovených unijními právními předpisy a rozdělení rolí a odpovědností v procesu řízení a koordinace DoP.

NOK je subjekt zodpovědný za řízení a koordinaci realizace Dohody o partnerství pro programové období 2014–2020 v České republice. NOK proto v souladu s Pravidly řízení a koordinace DoP v programovém období 2014-2020 zajišťuje mimo jiné tyto činnosti:

- a. stanovuje, koordinuje, monitoruje a vyhodnocuje naplňování cílů Dohody o partnerství a příspěvek ČR k cílům strategie Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění („Strategie Evropa 2020“),
- b. provádí dohled nad plněním stanovených milníků pro hodnocení výkonnostního rámce a stanovuje pravidla a koordinuje aktivity související s jeho přerozdělením,
- c. monitoruje a vyhodnocuje stav a pokrok v implementaci programů a DoP (včetně plnění kontrolních stavů a hranic čerpání pro plnění pravidla n+3 a sledování plnění indikátorů mimo tzv. výkonnostní rámec),
- d. koordinuje a dohlíží na plánování výzev mezi programy a naplňování synergií na úrovni Dohody o partnerství,
- e. dohlíží nad naplňováním předběžných podmínek a navrhuje opatření, která je nutno přijmout pro jejich plnění,
- f. monitoruje a vyhodnocuje územní dimenzi a integrované přístupy (včetně sledování dodržování závazku na využití části alokace EFRR a ESF na udržitelný rozvoj měst a integrované strategie místních akčních skupin),
- g. dohlíží nad naplňováním požadavku na zajištění tematické koncentrace pro jednotlivé fondy,
- h. a koordinuje provádění revizí programů (v případě, že se jejich změna dotýká ostatních programových dokumentů nebo DoP).

Důvodem pro koordinaci provádění revizí programů je rovněž potřeba zajištění řádného vymezení hraničních oblastí mezi programy tak, aby mezi nimi nedocházelo k překryvům, ale naopak k synergickým efektům. V rámci koordinace provádění revizí programů může NOK navrhnout ve spolupráci s dotčenými řídicími orgány opatření k zajištění efektivní realizace programů (např. revize programu či realokace mezi programy) a zajišťuje jejich projednání Radou pro ESI fondy a schválení vládou. V případě, že změny v rámci programů ovlivní nastavení strategické části DoP, navrhuje změny DoP. NOK také stanovuje ve spolupráci s řídicími orgány vhodný časový rámec pro provádění revizí, zejména pak v případě revizí za účelem zabránění automatického zrušení závazku Unie. Řídicí orgány

konzultují své návrhy na revizi programu s NOK a připravují podklady pro provedení revize v souladu s připomínkami a doporučeními NOK. NOK posuzuje návrh revize programu z hlediska jeho možného dopadu na plnění cílů DoP a požadavky na zajištění tematické koncentrace. Posuzována bude rovněž vhodnost a přiměřenost návrhu revize z hlediska pravidel finančního řízení programu (např. plnění pravidla n+3) a nastaveného výkonnostního rámce. Součástí hodnocení návrhu revize ze stran NOK bude rovněž možný dopad na ostatní programy (riziko vzniku překryvů či naopak tzv. bílých míst, dopad na nastavené synergie mezi programy). Dále budou revize hodnoceny z hlediska možného dopadu na nastavení územní dimenze a využití tzv. integrovaných nástrojů. NOK posuzuje žádosti o revizi programu a podkladových materiálů k nim ve vztahu k požadavkům na finanční řízení programů daným Metodickým pokynem pro monitorování 2014-2020. Posuzuje zejména vhodnost a přiměřenost navrhovaných změn s ohledem na potřebu naplňování cílů DoP, přičemž využívá svých znalostí a zkušeností získaných v rámci integrovaného systému řízení rizik.

5.3 REVIZE SPOČÍVAJÍCÍ V REALOKACI FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ MEZI PROGRAMY

Z výše uvedených důvodů vyplývá, že centrální koordinace provádění revizí programů je nejenom žádoucí a přínosná, ale v mnoha směrech i nezbytná z hlediska zajištění realizace DoP a účinného využití ESI fondů. Za samotné provádění revizí odpovídá, stejně jako za celé řízení, na prvním místě samotný řídicí orgán programu. Kromě něj však do procesu řízení programu vstupuje také NOK, který je odpovědný za řízení a koordinaci realizace DoP za účelem naplňování jejích cílů prostřednictvím plnění cílů jednotlivých programů. V rámci procesu provádění revizí v případech, kdy dochází k ohrožení naplnění cílů DoP, NOK navrhuje ve spolupráci s ŘO návrhy revizí programů vč. realokací. **Návrhy** revizí programů a **realokací prostředků** mezi nimi předkládá NOK prostřednictvím Výroční zprávy o implementaci DoP (VZ DoP).

VZ DoP bude předkládána **k projednání Radě pro Evropské strukturální a investiční fondy a následně vládě ČR ke schválení**. Rada pro ESI fondy může po projednání VZ DoP schválit návrh opatření a doporučení NOK a ŘO, případně rozhodne o přijetí vlastních návrhů na zlepšení negativních trendů v implementaci programů a DoP⁵. **Pokud je součástí VZ DoP i návrh na realokaci prostředků mezi jednotlivými programy (jako prostředek k eliminaci rizika automatického zrušení části závazku Unie), je žádoucí, aby vláda ČR přijala rozhodnutí o realokaci nejpozději do 30. dubna daného roku (blíže k harmonogramu provádění revizí viz kap. 5. 7 tohoto pokynu).**⁶

Realokace finančních prostředků jsou navrhovány NOK na základě hodnocení realizace jednotlivých programů **ve spolupráci s řídicími orgány dotčených programů**. Návrhu realokace prostředků mezi programy předchází proces zesíleného řízení rizik, který je zahájen v případě, že výsledek multikriteriální analýzy potvrdí negativní trendy v realizaci programu (blíže viz Metodický pokyn k řízení rizik 2014-2020). Tato analýza bude

⁵ Součástí VZ DoP bude také souhrn opatření navržených NOK ve spolupráci s ŘO, která mají za cíl odstranění případných nedostatků v implementaci jednotlivých programů (podpora absorpční kapacity, posílení administrativních struktur, doporučení k revizi cílových hodnot či realokaci uvnitř programu) či návrh na realokaci prostředků mezi jednotlivými programy sdruženými pod DoP.

⁶ Riziko automatického zrušení závazku v důsledku aplikace pravidla n+3 může nastat nejdříve v roce 2017. Platí přitom, že realokaci lze provést pouze u prostředků z aktuálně otevřeného ročního závazku programu a závazků budoucích let, a nikoliv tedy přímo u prostředků ohrožených automatickým zrušením. Realokace jako nástroj pro předcházení riziku automatického zrušení závazku je tedy nutné aplikovat s (velkým) předstihem před okamžikem, kdy může ke zrušení závazku efektivně dojít.

zpracovávána NOK čtvrtletně a bude hodnotit nejen čerpání finančních prostředků programů, ale také naplňování věcných cílů a další faktory ovlivňující úspěšnost programů.

Návrh revize programu navržený NOK vychází zejména z vyhodnocení stavu a pokroku v implementaci programů a DoP včetně plnění kontrolních stavů a hranic čerpání pro plnění pravidla n+3 a sledování plnění indikátorů uvnitř i vně tzv. výkonnostního rámce (blíže viz Metodický pokyn monitorování 2014-2020).

Jedním z klíčových sledovaných parametrů bude i pokrok v dosahování milníků a cílů, případně klíčových implementačních kroků v rámci tzv. **výkonnostního rámce**. Týká se to zejména VZ DoP za rok 2017, která je zpracovávána v roce, který předchází tzv. výkonnostnímu přezkumu programu ze strany EK. **NOK jako koordinátor naplňování výkonnostního rámce v rámci DoP sleduje naplňování milníků a cílů programů, které tvoří výkonnostní rámec a v případě negativního trendu v dosahování stanovených hodnot navrhuje ve VZ DoP vhodná opatření.** Nejpozději ve VZ DoP za rok 2017 pak, pokud je to nezbytně nutné, navrhuje na základě konzultace s dotčenými řídicími orgány revizi příslušných finančních ukazatelů, indikátorů, případně klíčových kroků implementace ve vztahu k plnění výkonnostního rámce tak, aby v následném roce nedošlo k negativnímu hodnocení naplnění výkonnostního rámce ze strany EK a ztrátě nároku programu na tzv. výkonnostní rezervu.⁷ **NOK bude rovněž koordinovat rozdělení tzv. výkonnostní rezervy v roce 2019 po tzv. přezkumu výkonnosti ze strany Evropské komise** (blíže k výkonnostnímu rámci viz Metodický pokyn monitorování 2014-2020).

Ačkoliv je řízení programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení odpovědností řídicího orgánu, úlohou NOK zůstává dohled nad průběhem využití prostředků alokovaných do finančních plánů programů. Společným cílem NOK a řídicích orgánů je maximální využití prostředků z ESI fondů.

V souladu s Pravidly řízení a koordinace DoP je úkolem NOK sledovat stav, pokrok a vývoj čerpání prostřednictvím finančních ukazatelů a indikátorů, a to zejména ve vztahu ke stanoveným kontrolním hranicím čerpání, limitům čerpání, predikcím čerpání, milníkům a cílům programu a DoP. NOK data o realizaci programů sbírá a vyhodnocuje prostřednictvím MS2014+ a využívá jich v rámci systému řízení rizik.⁸

⁷ I v případě ostatních indikátorů, tedy těch, které nejsou součástí výkonnostního rámce, ale byla u nich stanovena cílová hodnota, je vhodné v případě jejich nenaplňování či přeplňování v roce předcházejícím přezkumu výkonnostního rámce (tedy roce 2018 a v roce 2022) provést v rámci revize programu změnu cílových hodnot těchto indikátorů a to v případě, že nelze předpokládat plnění plánovaných závazků v budoucnu. Má se přitom za samozřejmé, že změnu finančních ukazatelů programu provází rovněž změna cílových hodnot indikátorů.

⁸ Blíže viz MP řízení rizik 2014-2020.

5.4 ČLENĚNÍ REVIZÍ

Základní právní rámec pro provádění změn programů představuje čl. 30 obecného nařízení. Z článku přímo vyplývá povinnost řídicího orgánu řádně odůvodnit navrhované změny (odst. 1 předmětného článku), a také pravomoc Evropské komise („EK“), (odst. 2 předmětného článku), vznášet k návrhu revize připomínky a povinnost řídicího orgánu na tyto připomínky adekvátně reagovat (vysvětlením a dodáním doplňujících informací zdůvodňujících potřebnost revize).

Čl. 30 obecného nařízení hovoří obecně o **všech změnách** programů, bez rozlišení mezi podstatnými a méně podstatnými změnami. Stejně tak režim jejich schvalování je nastaven jednotně pro všechny možné změny. EK posoudí navrhované změny a do jednoho měsíce od formálního předložení žádosti o změnu programu může vznést k návrhu řídicího orgánu připomínky. Do tří měsíců⁹ od formálního předložení žádosti o revizi programu pak rozhodne o schválení změny.

Pro programy financované z EFRR, ESF a FS je možné rozdělit změny programu na změny podstatné a nepodstatné. Tyto kategorie změn vycházejí z čl. 96 obecného nařízení, ve kterém jsou vymezeny požadavky na obsah programu, způsob jeho schvalování (včetně schvalování následných změn). Tento článek specifikuje ty části programu, které podléhají schvalování ze strany EK a na které se váže platnost vydaného rozhodnutí v podobě prováděcího aktu EK a ty části programu, jež jsou nastaveny z rozhodnutí řídicího orgánu, a u kterých jsou možné změny schvalovány monitorovacím výborem programu. Z odst. 10 předmětného článku vyplývá, že rozhodnutí EK se vztahuje na všechny části programu vymezené v čl. 96, s výjimkou prvků, na něž se vztahuje odstavec 2 první pododstavec písm. b) bod vi), písm. c) bod v) a písm. e), odst. 4 a 5, odst. 6 písm. a) a c) a odst. 7. Rozhodnutí EK tedy nepokrývá následující části programu:

- určení odpovídající kategorie zásahů na základě nomenklatury přijaté EK prostřednictvím prováděcích aktů a orientační rozdělení naplánovaných prostředků,
- seznam velkých projektů, jejichž realizace je plánována v programovém období 2014-2020,
- určení zda a jakým způsobem jsou v programu zohledněny specifické potřeby zeměpisných oblastí nejvíce postižených chudobou či cílových skupin, jimž nejvíce hrozí diskriminace nebo vyloučení, se zvláštním zřetelem na marginalizované skupiny obyvatel, a orientační finanční přiděl na tato opatření,
- určení řídicího orgánu, případně certifikačního a auditního orgánu,

⁹ Do této lhůty se nepočítá doba od formálního vznesení připomínky EK do jejího vypořádání ze strany řídicího orgánu. Rozhodnutí EK by mělo být vydáno „bez zbytečného odkladu“. Podmínkou však je, aby případné připomínky EK byly ze strany řídicího orgánu přiměřeně zohledněny v návrhu změny či v jejím zdůvodnění.

- určení subjektu, kterému bude EK poukazovat platby,
- popis opatření přijatých k zapojení partnerů dle čl. 5 obecného nařízení při přípravě programu a popis role partnerů při implementaci, monitoringu a evaluaci programu,
- popis mechanismu zajištění koordinace mezi ESI fondy a unijními a národními zdroji financování a případně EIB,
- souhrn zhodnocení administrativní zátěže příjemců a popis plánovaných aktivit s cílem jejího snížení,
- popis konkrétních opatření, jež mají zohlednit požadavky na ochranu životního prostředí, účinné využívání zdrojů, opatření ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně, odolnost vůči katastrofám a předcházení rizikům a řešení rizik, při výběru projektů,
- popis zvláštních opatření, jež mají podporovat rovné příležitosti a zabránit diskriminaci na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v průběhu přípravy, koncipování a provádění programu, a to zejména s přístupem k financování s ohledem na potřeby jednotlivých cílových skupin ohrožených takovou diskriminací a zejména s požadavky na zajištění přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením,
- popis přínosu programu k prosazování rovnosti žen a mužů a případně opatření k začlenění z hlediska rovnosti žen a mužů na úrovni programu a projektů.

Na základě výše uvedeného rozdělení částí programu podléhajících a naopak nepodléhajících rozhodnutí EK o schválení, je možné klasifikovat změny programu jako podstatné (závažné) a nepodstatné (méně závažné). Postup při schvalování revizí bude v některých ohledech v obou případech odlišný. Cílem tohoto metodického pokynu je právě postihnout specifika jednotlivých změn a nastavit jednotný mechanismus jejich schvalování (a to vždy v rámci jednotlivých specifických případů).

- 1. Podstatné změny** – změny programu, které se dotýkají částí programu, které podléhají schvalování ze strany EK.
- 2. Nepodstatné změny** – změny, které se dotýkají částí programu, které nepodléhají schvalování ze strany EK.

Pro volbu vhodného postupu při provádění revizí programu je proto **nejdůležitější určit závažnost změny** (podstatná, nepodstatná).¹⁰ Dotýká-li se plánovaná změna prvků

¹⁰ V případě podstatných změn, které nemají přímý dopad na plnění cílů programu či jeho finanční a věcné ukazatele (např. část programu věnovaná plnění předběžných podmínek), a u nichž není potřeba jejich promítnutí do podoby programového dokumentu urgentní, je vhodné provádět revize programu (a žádat o jejich schválení), nikoliv bezprostředně poté, co reálně nastanou, ale teprve ve spojení s ostatními návrhy změn programu s finančním dopadem, u kterých je jejich schválení podmínkou implementace.

programu spadajících pod rozhodnutí EK o schválení programu (podstatná změna), je pro implementaci takové změny nezbytné její schválení ze strany EK. Postup přípravy a schvalování takové revize je popsán v samostatné kapitole 5.5.1. Je-li naopak změnou dotčena část programu, která nepodléhá rozhodnutí o schválení EK (nepodstatná) změna, možnost jejího provedení je v kompetenci řídicího orgánu (a podléhá schválení monitorovacím výborem programu) a EK je pouze oznámena. Popisu přípravy a schvalování takové změny je vyčleněna samostatná kapitola 5.5.2.

Dělení změn programu na podstatné a nepodstatné dle výše naznačeného kritéria dělení obsahu programu dle čl. 96 obecného nařízení nelze použít na Program rozvoje venkova a OP Rybářství, které jsou z aplikace daného článku vyjmuty.

Oblast provádění změn programů je v případě Programu rozvoje venkova specificky ošetřena v rámci nařízení Evropského parlamentu a Rady o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV, konkrétně v čl. 11. Postup schvalování změn programů čerpajících podporu z EZFRV. Změny v programu, stejně jako program samotný, jsou schvalovány EK prostřednictvím prováděcího aktu.¹¹ Nicméně v případě změn uvedených v odst. 1 písm. b) bodech i), ii) a iv), kdy se převod prostředků týká méně než 20 % přidělu na určité opatření a méně než 5 % celkového příspěvku z EZFRV pro daný program, se však schválení změny programu považuje za udělené, pokud EK nepřijme rozhodnutí ohledně žádosti po uplynutí 42 pracovních dnů od jejího obdržení. Tato lhůta nezahrnuje období, které začíná dnem následujícím po dni, kdy EK zaslala řídicímu orgánu k návrhu své připomínky, a končí dnem, kdy řídicí orgán na tyto připomínky odpověděl.

V případě programů financovaných z ENRF ošetřena v čl. 22 nařízení k ENRF. Z odst. 1 pak vyplývá, že EK schvaluje změny programu prostřednictvím prováděcího aktu.

Pro zajištění potřeby koordinace provádění změn programů stanoví tedy tento pokyn v případě provádění změn Programu rozvoje venkova a OP Rybářství příslušným řídicím orgánům povinnost postupovat při provádění revizí programů dle pravidel specifikovaných v kapitole 5.5.1. Výjimku tvoří revize v částech programu věnovaných:

- popisu systému řízení/implementace programu/opatření,
- určení partnerů a výsledky konzultací s partnery, včetně Celostátní sítě pro venkov,
- popisu mechanismu zajištění koordinace mezi ESI fondy a unijními a národními zdroji financování
- a popisu způsobu zohlednění horizontálních témat.

V případě revizí, které se dotýkají výše uvedených čtyř oblastí, postupuje řídicí orgán dle pravidel v kap. 5.5.2 tohoto pokynu. Stejně tak v případě úprav čistě administrativní nebo

¹¹ Lhůty pro posouzení změny programu jsou stanoveny v čl. 26 návrhu obecného nařízení.

redakční povahy, jimiž není dotčeno provádění politiky ani opatření postupuje řídicí orgán dle kap. 5.5.2.

Problematika předkládání a schvalování návrhů revize Programu rozvoje venkova, včetně jejich vstupu v platnost a četnosti předkládání v průběhu programového období bude upravena samostatným metodickým pokynem EK schváleným prováděcím aktem.¹² V případě rozporu s pravidly a postupy danými tímto metodickým pokynem, jsou aplikována pravidla daná metodickým pokynem EK.

¹² Viz čl. 12 návrhu nařízení o EZFRV.

5.5 ROLE ZAINTERESOVANÝCH SUBJEKTŮ

Institucionální zajištění přípravy, projednávání a schvalování návrhů revizí programů řídicími orgány vychází primárně z příslušných nařízení EU, z materiálu „Vymezení platforem pro programové období 2014–2020“ vzatém vládou ČR na vědomí dne 20. února 2013 a z materiálu „Pravidla řízení a koordinace Dohody o partnerství v programovém období 2014-2020“, který byl schválen vládou ČR dne 12. června 2013 usnesením č. 448. V rámci popisu funkcí jednotlivých subjektů jsou stanoveny jak jejich kompetence, tak povinnosti při provádění revize programu. Do postupu provádění revizí v programovém období 2014 – 2020 vstupují následující subjekty¹³:

- Řídicí orgán („ŘO“),
- Národní orgán pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství,
- Platební a certifikační orgán („PCO“),
- Monitorovací výbor („MV“),
- Ministerstvo životního prostředí ČR („MŽP“),
- Rada pro Evropské strukturální a investiční fondy („Rada pro ESI fondy“),
- Vláda ČR,
- Evropská komise („EK“).

Řídicí orgán

Řídicí orgán je zodpovědný za řízení programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení. Při provádění revize programu nebo jeho části dodržuje pravidla a postupy stanovené tímto pokynem a unijními a národními předpisy. ŘO při provádění revize programu:

- odpovídá za přípravu návrhu revize programu;
- konzultuje návrh revize s NOK a zohledňuje případné připomínky a doporučení NOK;
- předkládá návrh revize členům monitorovacímu výboru ke schválení¹⁴;
- zajišťuje k návrhu revize programu stanovisko MŽP k SEA;
- vkládá návrh revize schválený monitorovacím výborem do MS2014+¹⁵,

¹³ Výčet subjektů, které do provádění revizí programů vstupují, není konečný a může se v jednotlivých případech lišit (např. v rámci přípravy a projednávání návrhu revize programu mohou být zapojeni i další partneři řídicího orgánu prostřednictvím pracovních skupiny a jiných platforem zřízených při monitorovacím výboru.

¹⁴ V případě ŘO PRV je návrh revize předkládán monitorovacímu výboru ke konzultaci.

- řeší připomínky EK,
- na základě návrhu revize schváleného EK/MV provádí úpravu řídicí dokumentace programu, případně metodických příruček a pravidel pro příjemce.

V případě nepodstatných změn programu schválených monitorovacím výborem informuje EK o provedených změnách do 1 měsíce od schválení změny monitorovacím výborem.

Národní orgán pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství

Národní orgán pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství je subjekt zodpovědný za řízení a koordinaci realizace Dohody o partnerství za účelem naplňování jejích cílů prostřednictvím plnění cílů jednotlivých programů.

V rámci procesu provádění revizí NOK:

- poskytuje metodickou podporu řídicím orgánům;
- koordinuje přípravu revizí programů v případě, že se změna dotýká více programových dokumentů nebo DoP;
- připravuje ve spolupráci s ŘO návrhy revizí programů v rámci VZ DoP a předkládá je k projednání Radě pro fondy SSR a vládě ČR ke schválení;
- posuzuje návrhy revizí programu a nejpozději do 10 pracovních dnů¹⁶ vydává k návrhu své stanovisko, ve kterém může vyjádřit své připomínky či vyžádat si od ŘO dodatečné informace;
- ověřuje a autorizuje revize vkládané do MS 2014+ k odeslání na EK;
- zajišťuje přes správce MS 2014+ odeslání žádosti o revizi prostřednictvím modulu SFC2014+ do Komise.

Platební a certifikační orgán

Platební a certifikační orgán (Odbor Národní fond Ministerstva financí ČR) odpovídá za nastavení finančních toků mezi ČR a Evropskou komisí, stanoví pravidla pro nastavení finančních toků ze státního rozpočtu do programů a mezi programy a příjemci podpory a nese odpovědnost za celkové finanční řízení prostředků poskytnutých České republice

¹⁵ S výjimkou ŘO PRV, který žádost o schválení revize programu vkládá do SFC2014+ přímo z IS SZIF.

¹⁶ Tato lhůta se pozastavuje v případě, že zasláný návrh revize není kompletní a neumožňuje provést posouzení NOK (např. neobsahuje zdůvodnění návrhu změny programu).

z rozpočtu EU a certifikaci výdajů v souladu s čl. 115 návrhu obecného nařízení. Ve vztahu k provádění revizí programů PCO:

- ověřuje správnost finančních dat v návrhu revize a kontroluje soulad finančních údajů ve verzi revize schválené MV s verzí vkládanou do MS 2014+ ;
- autorizuje revize v MS2014+ před jejich odesláním EK ke schválení.¹⁷

Monitorovací výbor

- posuzuje provádění programu a pokrok směrem k dosažení jeho cílů, přičemž se podrobně zabývá všemi aspekty, které ovlivňují výkonnost programu;
- projednává a schvaluje výroční a závěrečné zprávy o provádění programu;
- je konzultován v otázce změn programu navrhovaných řídicím orgánem a k těmto změnám vydává stanovisko.

Ministerstvo životního prostředí ČR

- vydává své vyjádření, zda je nutné provést zjišťovací řízení dle § 10d zákona o posuzování vlivů na životní prostředí či nikoli, nejpozději do 30 kalendářních dnů ode dne obdržení žádosti od řídicího orgánu.
- posuzuje návrhy změn programů z hlediska jejich možného dopadu na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů.

Rada pro ESI fondy

Rada pro ESI fondy je stálým nadresortním odborným a poradním orgánem vlády v oblasti věcné koordinace pomoci poskytované Evropskou unií ze všech ESI fondů. Rada pro ESI fondy ve své činnosti konzultuje věcné zaměření intervencí všech ESI fondů v České republice v programovém období 2014–2020.

- projednává Výroční zprávu o implementaci DoP, jejíž součástí jsou i informace o rizicích realizace programu a současně souhrn opatření k odstranění případných nedostatků v implementaci programů (včetně návrhu revize programu) navržených NOK ve spolupráci s dotčeným(i) řídicím(i) orgánem(y);

¹⁷ S výjimkou revizí PRV.

- navrhuje doporučení v případě závažných nedostatků v plnění stanovených milníků programů;
- zajišťuje věcné rozhraní a návaznosti mezi programy;
- navrhuje opatření k zajištění synergických efektů podpory z ESI fondů. Dále doporučuje opatření k plnění předběžných podmínek;
- projednává případné návrhy revize DoP.

Vláda ČR

Ve vazbě na ESI fondy je hlavní úlohou vlády ČR koordinace nástrojů hospodářských politik, které vedou k naplňování cílů strategie Evropa 2020. Vláda ČR:

- schvaluje Dohodu o partnerství a programy pod ni spadající a je informována o pokroku v realizaci programů a plnění cílů DoP;
- schvaluje opatření ke zlepšení implementace navržené NOK ve spolupráci s ŘO v rámci VZ DoP po projednání jejich návrhu Radou pro ESI fondy;
- schvaluje opatření navržená Radou pro ESI fondy.

Evropská komise

- rozhoduje o schválení žádostí o revizi programu (v případě podstatných změn programu);
- schvaluje rovněž návrhy změn DoP.

5.6 PRAVIDLA PRO PROVÁDĚNÍ REVIZÍ

5.6.1 Postup při provádění podstatných změn programu

V případě změn programu, které se dotýkají částí programu spadajících pod rozhodnutí EK o schválení programu, postupuje řídicí orgán podle následujících kroků:

1. **Řídicí orgán zpracuje návrh na revizi programu¹⁸**; součástí návrhu musí být i detailní zdůvodnění.¹⁹ Z návrhu revize a jeho zdůvodnění musí být zřejmé, proč je změna programu navrhována, jaké části programu se dotýká, zda má navrhovaná změna dopad na cíle programu, finanční a věcné indikátory, případně milníky. Součástí návrhu revize programu je samotný programový dokument se zpracovanými a zřetelně označenými změnami. Přílohou pak mohou být i podpůrné analýzy, studie či evaluace, kterými je revize programu zdůvodňována.
2. **Řídicí orgán zašle NOK návrh revize programu k posouzení.²⁰** NOK posoudí návrh změny programu z hlediska svých kompetencí a nejpozději do 10 pracovních dnů vydá k návrhu revize programu své stanovisko obsahující případné připomínky.²¹ Řídicí orgán může návrh revize programu konzultovat s pracovníky NOK i dříve v rámci neformálního posouzení s cílem sladit návrh revize s požadavky na řízení a koordinaci naplňování cílů DoP. Stanovisko bude vycházet z posouzení možných dopadů navrhovaných změn na ostatní programy a DoP, zejména pak vymezení hraničních oblastí a nastavení synergických efektů. Dále bude posuzován možný dopad změn na tematickou koncentraci a vyčlenění části fondů na opatření přispívající ke zmírňování dopadu změny klimatu. Ze strany NOK bude posuzována rovněž vhodnost a přiměřenost navrhovaných změn ve vztahu k nastaveným pravidlům finančního řízení programů (předcházení riziku automatického zrušení

¹⁸ Doporučená struktura návrhu revize programu je v Příloze 1 tohoto metodického pokynu.

¹⁹ V případě realokací mezi programy vychází toto zdůvodnění částečně z návrhu opatření k odstranění překážek implementace, který je součástí VZ DoP. Součástí této části VZ DoP je i návrh přesunu konkrétních finančních částek mezi programy. Zpracování návrhu revize předchází kontrola úpravy finančních plánů jednotlivých dotčených programů prováděná NOK a PCO.

²⁰ V případě změn ve věcném zaměření specifických cílů (vznik nového SC či změna podporovaných aktivit), je potřeba upravit či vytvořit novou teorii změny/intervenční logiku SC. Součástí návrhu revize programu a podkladů s ní souvisejících bude tedy i upravená teorie změny. S ohledem na čl. 55, odst. 7 návrhu obecného nařízení NOK doporučuje v případě změny či návrhu nových podporovaných aktivit neuzavírat v těchto oblastech právní akty o poskytování podpory se žadateli, do doby schválení revize programu Komisí.

²¹ Tato lhůta se pozastavuje v případě, že zasláný návrh revize není kompletní a neumožňuje provést posouzení NOK (např. neobsahuje zdůvodnění návrhu změny programu).

závazku, případně neplnění výkonnostního rámce). Hodnocena bude také kvalita zdůvodnění navrhované změny programu, zejména ve vazbě na jiná provedená opatření ve snaze odstranit obtíže při provádění programu. V neposlední řadě bude ověřován soulad prováděných revizí s metodickými pokyny NOK.

3. **Řídicí orgán zapracuje do návrhu na revizi programu případné připomínky NOK a následně jej informuje o způsobu jejich zohlednění v návrhu revize programu.** V případě, že nebude možné připomínky NOK ze strany ŘO akceptovat, je nutné takovou skutečnost ve vypořádání připomínek popsat a náležitě zdůvodnit.
4. **Řídicí orgán předloží návrh na revizi OP ke schválení členům monitorovacího výboru.** V případě, že monitorovací výbor vydá k návrhu na změnu programu souhlasné stanovisko²², **řídicí orgán upraví programový dokument do finální podoby, která zohlední i případné připomínky, návrhy a podněty ze strany členů monitorovacího výboru.**²³
5. **Řídicí orgán zašle na Ministerstvo životního prostředí²⁴ průvodní dopis včetně programu ve změnové verzi se žádostí o vyjádření, zda je nutné provést zjišťovací řízení dle zákona č. 100/2001 Sb. Pokud Ministerstvo životního prostředí ve svém vyjádření konstatuje, že je nutné provedení zjišťovacího řízení ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., postupuje řídicí orgán program dále podle zákona č. 100/2001 Sb.**
6. **Řídicí orgán vloží revidovanou verzi programu²⁵ do MS2014+ do záložky „Program“ k autorizaci ze strany NOK a PCO²⁶.** Předmětem autorizace NOK

²² Stanoviskem MV se v tomto případě rozumí výsledek hlasování členů MV o návrhu revize programu. Souhlasné stanovisko znamená schválení návrhu změny programu, negativní pak zamítnutí. Tento postup (bod 4) se neuplatní v případě PRV, kdy je návrh na změnu programu monitorovacím výborem pouze projednán. Členové MV se podílejí na přípravě změn programu, účastní se jednání pracovních skupin MV, ale změny samotné neschvalují.

²³ V případě, že dojde na základě vyjednávání s EK ke změně návrhu revize OP, tato změna již nepodléhá schválení MV. Členové MV však musí být o této změně informováni na nejbližším zasedání MV.

²⁴ Ministerstvo životního prostředí, Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, Vršovická 65, 100 00 Praha 10.

²⁵ Ke schválení EK je zasílán programový dokument v čistopise v české verzi spolu se zdůvodněním změny (v rámci průvodního dopisu, jehož součástí mohou být další podpůrné analýzy, závěry a doporučení z evaluací, dále stanovisko MŽP k SEA apod.).

²⁶ S výjimkou ŘO PRV, který žádost o schválení revize programu vkládá do SFC2014+ přímo. NOK je o tomto přenosu řídicím orgánem informován a prostřednictvím SFC2014+ má k aktuální verzi programu přístup.

a PCO je ověření souladu vkládané verze revize programu s verzí projednanou a schválenou monitorovacím výborem. PCO a NOK provádí autorizaci bez zbytečného odkladu, nejpozději však do tří pracovních dnů.²⁷ Následně je, bez zbytečného odkladu, žádost o revizi programu, odeslána pověřeným pracovníkem Odboru správy monitorovacího systému MMR prostřednictvím informačního systému SFC2014+ Evropské komisi ke schválení. Od okamžiku předložení žádosti o revizi programu v SFC2014+ je odpočítávána lhůta pro vydání rozhodnutí o schválení ze strany EK.

7. **Řídicí orgán odpovídá na připomínky a případné požadavky EK vznesené do jednoho měsíce od formálního předložení revidovaného programového dokumentu v SFC2014+ a odpovídajícím způsobem je zohledňuje v návrhu revize.** Řídicí orgán může návrhy na zapracování připomínek EK konzultovat s NOK, který zajistí, že návrh odpovědi řídicího orgánu (způsob vypořádání) bude konzistentní se způsobem, jakým bylo na obdobné připomínky reagováno v případě revizí ostatních programů (zejména v případě revizí programů činěných na návrh NOK z rozhodnutí vlády).
8. **Návrh revize upravený dle připomínek Komise je řídicím orgánem odeslán opětovně ke schválení Evropské komisi ke schválení prostřednictvím SFC2014+.** Po autorizaci²⁸ ze strany PCO a NOK provedené nejpozději do tří pracovních dnů od vložení revidovaného programu do MS2014+ je revidovaný programový dokument odeslán z MS2014+ do SFC2014+.
9. **V případě, že je revize programu EK schválena, řídicí orgán následně zapracuje, pokud je to nutné, změny do navazující dokumentace (řídicí dokumentace a tam, kde je to nezbytné také do metodických příruček a pravidel pro příjemce).**
10. **Řídicí orgán informuje o schválené revizi programu ve Výroční zprávě o implementaci programu,** která je podkladem pro jednání monitorovacího výboru. Členové monitorovacího výboru jsou na vyžádání informováni rovněž o průběhu posuzování revizí programu ze strany EK a všech souvislostech provázejících schvalování změn programu (např. o zaměření případných připomínek EK a způsobu jejich vypořádání).

²⁷ Lhůta pro autorizaci či pro vložení návrhu revize programu do SFC2014+ se pozastavuje v případě, že ze strany řídicího orgánu nebyly dokumenty kompletní či obsahují chybné informace, které je nutné opravit.

²⁸ Postup se neuplatní v případě PRV.

5.6.2 Postup při provádění nepodstatných změn programu

U nepodstatných změn, tedy změn týkajících se částí programu, jež nepodléhají rozhodnutí EK o schválení programu, postupuje řídicí orgán podle následujících kroků:

1. Řídicí orgán zpracuje návrh revize programu, která se dotýká částí programu nespádajících pod rozhodnutí EK o schválení programu jako součást podkladů pro jednání monitorovacího výboru.
2. Řídicí orgán předloží návrh na revizi programu členům monitorovacího výboru ke schválení²⁹.
3. V případě, že monitorovací výbor schválí návrh na změnu programu, řídicí orgán upraví programový dokument do finální podoby, která zohlední i případné připomínky, návrhy a podněty ze strany členů monitorovacího výboru.
4. Řídicí orgán zašle na Ministerstvo životního prostředí³⁰ průvodní dopis včetně programu ve změnové verzi se žádostí o vyjádření, zda je nutné provést zjišťovací řízení dle zákona č. 100/2001 Sb. Pokud Ministerstvo životního prostředí ve svém vyjádření konstatuje, že je nutné provedení zjišťovacího řízení ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., postupuje řídicí orgán programem dále podle zákona č. 100/2001 Sb.
5. Řídicí orgán následně (po schválení monitorovacím výborem) zapracuje, pokud je to nutné, změny do navazující dokumentace (řídicí dokumentace a tam, kde je to nezbytné také do metodických příruček a pravidel pro příjemce).
6. Řídicí orgán informuje o nepodstatných, resp. technických změnách programu Evropskou komisi bez zbytečného odkladu, nejpozději však do jednoho měsíce od schválení této změny monitorovacím výborem. ŘO vloží revidovanou verzi programu do MS2014+ do záložky „Program“ k autorizaci ze strany NOK.³¹ NOK následně nejpozději do tří pracovních dnů provede autorizaci revize. Předmětem

²⁹ Tento postup (bod 2 a 3) se neuplatní v případě PRV, kdy je návrh na změnu programu monitorovacím výborem pouze projednán. Členové MV se podílejí na přípravě změn programu, účastní se jednání pracovních skupin MV, ale změny samotné neschvalují. Po projednání návrhu na změnu programu s monitorovacím výborem řídicí orgán upraví programový dokument do konečné podoby.

³⁰ Ministerstvo životního prostředí, Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, Vršovická 65, 100 00 Praha 10.

³¹ S výjimkou ŘO PRV, který žádost o schválení revize programu vkládá do SFC2014+ přímo. NOK je o tomto přenosu řídicím orgánem informován a prostřednictvím SFC2014+ má k aktuální verzi programu přístup.

autorizace NOK je ověření souladu vkládané verze revize programu s verzí projednanou a schválenou monitorovacím výborem. Po provedené autorizaci ze strany NOK je revidovaný programový dokument zaslán EK na vědomí pověřeným pracovníkem Odboru správy monitorovacího systému MMR do informačního systému SFC2014+, a to bez zbytečného odkladu.³²

³² Lhůta pro autorizaci či pro vložení návrhu revize programu do SFC2014+ se pozastavuje v případě, že ze strany řídicího orgánu nebyly dokumenty kompletní či obsahují chybné informace, které je nutné opravit.

5.7 ČASOVÝ RÁMEC PRO PROVÁDĚNÍ REVIZÍ PROGRAMŮ

Provádění revize programu lze považovat za součást procesu řízení programu. Zároveň je nutné na revize programu pohlížet jako na součást procesu programování, který chápeme jako rozhodování o alokaci finančních zdrojů na zvolená opatření v rámci víceleté strategie. Za řízení programu nese odpovědnost řídicí orgán, který jej vykonává v souladu se zásadou řádného finančního řízení.³³ Jinými slovy řídicí orgán odpovídá za účelné, účinné a správné vynaložení svěřených finančních prostředků. Cílem každého řídicího orgánu by tedy mělo být finanční prostředky programu využít včas, řádně a na správně zvolený účel a přispět tím k naplnění předem zvolených finančních a věcných cílů programu.

Mezi hlavní nástroje řízení programu, jejichž prostřednictvím a s jejichž využitím lze řídit využití svěřené alokace a dosáhnout stanovených cílů, patří:

- a) harmonogram výzev,
- b) predikce čerpání,
- c) plán plnění věcných indikátorů.

Tyto tři základní prvky tvoří tzv. **Strategický realizační plán programu**, který je projednáván monitorovacím výborem, a který představuje plán na dosahování věcného a finančního pokroku programu na nadcházející rok. SRP je tak součástí dlouhodobějšího plánu realizace programu a představuje jeho dílčí rozpracování do podoby krátkodobého (ročního) plánu. Plnění SRP a pokrok směrem ke stanovenému dlouhodobému a střednědobému plánu programu je vyhodnocováno řídicím orgánem a projednáváno monitorovacím výborem. V případě neplnění SRP realizuje řídicí orgán nápravná opatření.

Plnění SRP bude sledováno a vyhodnocováno rovněž na centrální úrovni ze strany NOK. NOK jako subjekt odpovědný za účelné, hospodárné a efektivní využívání prostředků z ESI fondů a naplňování cílů DoP průběžně monitoruje a vyhodnocuje využití zdrojů alokovaných v programech, stejně jako naplňování jejich věcných cílů, a to jak ve vztahu k možnému riziku automatického zrušení závazku, tak ve vztahu k nastaveným milníkům a cílům tzv. výkonnostního rámce. NOK ve spolupráci s řídicími orgány nastavuje pravidla finančního řízení programů v MP monitorování 2014-2020.

S ohledem na vazbu provádění revizí programů na sledování finančního a věcného pokroku v realizaci programů a jednotlivé výstupy monitoringu jako jsou VZ programu a VZ DoP je nutné konstatovat, že časový prostor pro realizaci revize programu je velmi omezen.³⁴

³³ Blíže k pravidlům finančního řízení viz MP monitorování 2014-2020.

³⁴ Řídicí orgán může revize programu provádět i bez vazby na přípravu VZ programu a vyhodnocení SRP, nicméně podmínkou je vždy projednání revize programu monitorovacím výborem a v případě podstatných změn také EK. Cílem kap. 5.6 tohoto pokynu je zejména upozornit na nejzazší možné termíny pro jednotlivé kroky související s přípravou

Vydeme-li ze skutečnosti, že pro přípravu VZ programu, resp. VZ DoP jsou vstupní data platná k 31. 12. roku n a zpráva je následně projednána monitorovacím výborem, resp. Radou pro fondy SSR/ vládou v 1. polovině roku n+1, pak je vhodné na straně řídicího orgánu programu, resp. NOK zajistit, aby součástí podkladů na jednání monitorovacího výboru byl také návrh případné revize programu. Schválení revize programu ze strany monitorovacího výboru je nezbytnou podmínkou pro její provedení.

Vydeme-li dále ze lhůty, kterou má EK k posouzení navrhované změny programu (3 měsíce od jejího formálního předložení v SFC2014+) a dále z ostatních lhůt daných tímto pokynem jednotlivým dalším subjektům, které vstupují do procesu schvalování revizí programu (NOK, PCO, MŽP), vyplynou nám jednoznačně nejzazší termíny pro předložení žádosti o revizi na jednotlivé subjekty.

Po schválení návrhu revize programu monitorovacím výborem je žádost o revizi zaslána MŽP k posouzení, zda je nutné provést zjišťovací řízení dle zákona č. 100/2001 Sb. MŽP vydá v této věci stanovisko do 30 kalendářních dnů. V případě, kdy s ohledem na navržené změny není nutné provést zjišťovací řízení, je možno žádost o revizi programu zaslat spolu s vyjádřením MŽP prostřednictvím MS2014+ k autorizaci³⁵ na PCO a NOK před odesláním EK ke schválení. MMR nejpozději do tří pracovních dnů ověří soulad návrhu na změnu programu s verzí schválenou monitorovacím výborem. Jestliže je EK vázána tříměsíční lhůtou pro posouzení revize programu a má-li PCO na autorizaci a kontrolu verze vkládané do MS2014+ tři pracovní dny a následně NOK na autorizaci a na samotné odeslání následně další tři pracovní dny, pak NOK doporučuje, aby byl konečný návrh na revizi programu odeslán prostřednictvím MS2014+ na PCO a NOK **nejpozději do 15. září daného roku**, aby byla zachována šance na schválení revize EK do konce roku.³⁶

a schvalováním revizí programu ve vazbě na přezkum výkonnostního rámce, a dále na plnění pravidla n+3.

³⁵ Postup se neuplatní v případě PRV, kde jsou revize programu řídicím orgánem vkládány přímo do SFC2014+ bez předchozí autorizace NOK a PCO.

³⁶ Ze zkušeností z programového období 2007-2013 však vyplývá, že Komise schvalování revize programu často přerušuje z důvodu potřeby vyjasnění důvodů, které k revizi programu vedou. Z tohoto důvodu je lhůta pro schválení revize pozastavena do doby, než řídicí orgán na požadavek Komise adekvátně odpoví. Z tohoto důvodu NOK doporučuje, aby byly revize programů zpracovávány s vědomím toho, že jejich schvalování nemusí být vždy jednoduchou záležitostí s jasně předvídatelným výsledkem. NOK dále doporučuje zahájit z pozice řídicího orgánu neformální vyjednávání revize programu s Komisí ještě před jejím oficiálním předložením ke schválení.

5.8 REVIZE DOHODY O PARTNERSTVÍ

Základní rámec pravidel pro provádění revize DoP je dán čl. 15-16 obecného nařízení, vymezujícím obsah DoP, včetně částí, které podléhají a které naopak nepodléhají rozhodnutí EK o schválení, a včetně lhůt pro posouzení návrhu DoP či její změny. Rozhodnutím EK je schvalována celá strategická část DoP (analýza potřeb a rozvojového potenciálu ČR, popis příspěvku k naplňování cílů strategie Evropa 2020 prostřednictvím navrhovaných opatření, výběr tematických cílů a k nim přiřazených očekávaných výsledků, indikativní rozdělení alokace na jednotlivé tematické cíle, seznam programů spolu s příslušnými orientačními ročními přiděly pro každý fond na každý rok), a dále popis opatření pro zajištění efektivní implementace ESI fondů (informace o výsledcích předběžného ověření splnění principu adicionality, zhodnocení naplňování předběžných podmínek, mechanismus pro zajištění výkonnostního rámce napříč programy a fondy).

Změna DoP může být tak jako v případě programů vyvolána jak externími vlivy (např. změnou socioekonomické situace, která vyvolá potřebu změny celkové strategie), anebo může být vyvolána potřebou reagovat na vzniklá rizika pro naplňování jejích finančních a věcných cílů. S ohledem na úzkou vazbu mezi DoP a jednotlivými programy lze spíše očekávat, že většina změn DoP bude vyvolána změnou programů, které pod ni spadají. Obecné nařízení v čl. 30 odst. 2 přímo předvídá situaci, kdy se změna programů dotkne seznamu programů či způsobí změny ve výběru tematických cílů či v rozdělení alokace mezi jednotlivé tematické cíle. V takovém případě znamená schválení změny programu automatické schválení následné úpravy DoP³⁷.

V ostatních případech změny části DoP spadajících pod rozhodnutí EK, je nutné postupovat dle čl. 16 obecného nařízení, což znamená předložit formálně EK žádost o schválení revize DoP. EK rozhodne o schválení změny DoP do čtyř měsíců od předložení žádosti o revizi. V případě úprav částí DoP nepodléhajících rozhodnutí EK jsou změny Evropské komisi pouze notifikovány, a to ve lhůtě do jednoho měsíce od jejich schválení.

Mechanismus provádění revizí DoP je analogický k postupu provádění revizí programu. Návrh na změnu DoP zpracovává NOK jako subjekt zodpovědný za její přípravu a realizaci. Pokrok v realizaci finančních a věcných cílů programů spadajících pod DoP je průběžně monitorován prostřednictvím MS 2014+ a souhrnné informace o stavu realizace DoP je formou VZ DoP předávána Radě pro ESI fondy pro informaci a vládě ke schválení. Součástí VZ DoP jsou také návrhy opatření na zlepšení implementace ESI fondů, a případně také návrhy na revizi programů a DoP. Po projednání VZ DoP a návrhu na revizi programů a DoP Radou pro ESI fondy je VZ DoP postoupena k projednání a schválení vládě.

³⁷ NOK v takovém případě proces revize DoP nezahajuje a nepodniká kroky s ním související.

V případě schválení návrhu na revizi DoP vládou jsou NOK a dotčené řídicí orgány pověřeny zajistit její schválení ze strany EK. Má se přitom za samozřejmé, že návrh na revizi musí být v případě DoP, stejně jako u programů, náležitě zdůvodněn (výstupy analýz, případně evaluací). NOK o průběhu schvalování revize DoP a jeho projednávání průběžně informuje Radu pro ESI fondy i jednotlivé řídicí orgány.³⁸

³⁸ Vzhledem charakteru DoP (rámcový strategický dokument) lze předpokládat, že změny DoP, které by nebyly vyvolány změnou programů, budou spíše výjimečné. Z tohoto důvodu zřejmě ani nařízení neklade na provádění revizí DoP takové nároky jako na provádění změn programů. Týká se to zejména potřeby řádného zdůvodnění a náležitého podložení výstupy analýz a evaluací implementace. Lze očekávat, že změny DoP vyvolané změnou programů, jsou dostatečně zdůvodněny právě prostřednictvím zdůvodnění změn samotných programů.

5.9 DŮSLEDKY NEDODRŽENÍ METODICKÉHO POKYNU

Nedodržení pravidel plynoucích přímo z unijní či národní legislativy (nutnost projednat změnu monitorovacím výborem, povinnost posouzení v rámci SEA) ve svém důsledku bude znamenat neschválení revize programu ze strany EK s příslušným dopadem na implementaci programu (nebudou odstraněna rizika, která vedla k potřebě změnu programu iniciovat).

Nedodržení pravidla zasílat návrh revize programu k posouzení NOK bude mít důsledek v následném rozhodnutí NOK neautorizovat návrh revize v MS 2014+.

Nedodržení pravidel daných tímto pokynem může mít dále důsledky v podobě zjištění v rámci auditu řídicích a kontrolních systémů ze strany Auditního orgánu. Úprava postupů označených jako doporučující je v gesci řídicího orgánu. Odchýlení se od úpravy popsané v doporučující části metodického pokynu není považováno za porušení postupů stanovených tímto metodickým pokynem.

6. SEZNAM ZKRATEK

DoP	Dohoda o partnerství
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EK	Evropská komise
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ESF	Evropský sociální fond
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
EU	Evropská unie
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MV	Monitorovací výbor
MS2014+	Monitorovací systém pro využití ESI fondů v programovém období 2014-2020 spravovaný MMR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
NOK	Národní orgán pro koordinaci a řízení Dohody o partnerství
MP	Metodický pokyn
MP revize	Metodický pokyn k revizi programů pro programové období 2014 – 2020
OP	Operační program
PCO	Platební a certifikační orgán
Rada pro ESI fondy	Rada pro Evropské strukturální a investiční fondy
ŘO	Řídicí orgán
SEA	Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí
SFC2014+	Monitorovací systém pro využití ESI fondů v programovém období 2014-2020 spravovaný Evropskou komisí

SSR	Společný strategický rámec
Strategie Evropa 2020	Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění
VZ DoP	Výroční zpráva o implementaci DoP
VZ programu	Výroční zprávy o implementaci programu

7. PŘÍLOHY

Cílem této kapitoly je poskytnout řídicím orgánům určité vodítko při provádění revize programu. Obsah příloh nezakládá ve vztahu k provádění revizí programů žádnou povinnost a má charakter doporučení.

PŘÍLOHA Č. 1 DOPORUČENÁ STRUKTURA NÁVRHU REVIZE PROGRAMU

HLAVNÍ BODY	POPIS
1. <i>Identifikace změny</i>	Doporučuje se, aby řídicí orgán na úvod stručně uvedl, o jakou změnu se jedná (např. realokace finančních prostředků, doplnění skupiny oprávněných žadatelů apod.) a dále také datum schválení/projednání změny programu na monitorovacím výboru.
2. <i>Zdůvodnění změny programu</i>	Doporučuje se popsat důvod navržené změny, dále jaké části programu se dotýká, a zda má navrhovaná změna dopad na cíle programu, finanční a věcné indikátory, případně milníky.
3. <i>Očekávaný dopad změny na strategii programu</i>	
(a) dopady na cíle programu / Dohody o partnerství	Doporučuje se, aby řídicí orgán uvedl, zda navrhovaná změna má vliv na cíle programu / Dohody o partnerství, a popsal jej.
(b) dopady na finanční a věcné indikátory	Doporučuje se, aby řídicí orgán uvedl, zda navrhovaná změna má vliv na cílové hodnoty indikátorů, a popíše jej.
(c) dopady na milníky	Doporučuje se, aby řídicí orgán uvedl, zda navrhovaná změna má vliv na milníky, a popíše jej.
4. <i>Dopad na finanční tabulky</i>	Doporučuje se, aby řídicí orgán v případě realokace uvedl finanční tabulky, ze kterých by měla být zřejmá struktura a rozsah navrhované realokace finančních prostředků (v režimu změn a v čistopise). Řídicí orgán by měl rovněž zdůvodnit, na základě čeho byla navržena výše realokovaných prostředků.
5. <i>Přílohy</i>	Doporučuje se, aby součástí návrhu na revizi programu byl programový dokument se zapracovanými a zřetelně označenými změnami (česká verze) a čistá verze programového dokumentu (česká verze). Dále se doporučuje zahrnout do příloh dokumenty, kterými řídicí orgán podpírá argumentaci ve prospěch navrhovaných změn programu (analýzy, závěrečné zprávy z evaluace, doporučení vyplývající z procesu posuzování vlivů na životní prostředí apod.).

PŘÍLOHA Č. 2 PŘÍKLADY REVIZE PROGRAMU

PŘÍKLADY REVIZÍ OPERAČNÍCH PROGRAMŮ A REAKCE EVROPSKÉ KOMISE

Operační program:	OP Podnikání a inovace
Cíl:	Konvergence
Kategorie změn:	Podstatná změna
Typ revize:	Realokace mezi prioritními osami
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 odst. 1 písm. a) Nařízení 1083/2006 „v důsledku významných socioekonomických změn“ – hospodářská krize
Výtah z argumentace:	„Při návrzích na realokace OP PI vycházel řídicí orgán z propočtů a kvantifikovaných odhadů absorpční kapacity OP PI podpořených několika externími evaluačními projekty (jako např. Dopady finanční krize na udržitelnost projektů financovaných ze strukturálních fondů, Studie možností implementace finančních nástrojů Jeremie, Analýza možností rozšíření absorpční kapacity programů, které využívají finanční nástroje, Význam podpory investic ve prospěch malých a středních podniků v období hospodářské recese, Hodnocení absorpční kapacity OP PI ve vztahu k cílovým skupinám).“
Reakce Evropské komise:	Jaká konkrétní zjištění vedou řídicí orgán k realokaci finančních prostředků mezi prioritními osami? Jak navrhovaná realokace přispěje ke zmírnění dopadů hospodářské krize?
Doporučení NOK:	Argumentace revize operačního programu by měla být vždy podpořena provedenou evaluační analýzou nebo studií . Pokud se řídicí orgán v argumentaci opírá o výsledky určité analýzy, je vhodné uvést v textu konkrétní výstupy či závěry analýzy, nikoli jen obecné prohlášení.

Operační program:	OP Podnikání a inovace
Cíl:	Konvergence
Kategorie změn:	Podstatná změna
Typ revize:	Realokace mezi prioritními osami
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 odst. 1 písm. a) Nařízení 1083/2006 „v důsledku významných socioekonomických změn“ – hospodářská krize
Výtah z argumentace:	„Řídicí orgán OP PI velmi pečlivě mapuje zájem podnikatelské veřejnosti o konkrétní programy podpory, což pokládá zejména v době hospodářské krize za velmi důležité. V tomto smyslu je snahou řídicího orgánu vycházet maximálně vstříc

Operační program:		OP Podnikání a inovace
		podnikatelům a navýšit alokace u těch programů podpory, u kterých se prostřednictvím podaných registračních žádostí projevuje nejvyšší poptávka po podpoře.“
Reakce komise:	Evropské	<p>Uskutečnil řídicí orgán speciální komunikační kampaň zaměřenou na programy, o které není ze strany žadatelů takový zájem?</p> <p>Jaká opatření činil řídicí orgán pro zvýšení absorpční kapacity u programů, kde není poptávka po podpoře tak vysoká?</p> <p>Realokaci finančních prostředků není možné založit pouze na faktu, že v jiných oblastech podpory OP je poptávka po dotacích vyšší.</p>
Doporučení NOK:		<p>Pokud je návrh na realokaci v rámci operačního programu založen na tom, že v některých oblastech podpory není zájem o dotaci ze strany žadatelů velký, je vhodné uvést:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v čem spočívají příčiny nezájmu o dotaci a jak k tomuto zjištění řídicí orgán dospěl, - jaká opatření řídicí orgán provedl k posílení absorpční kapacity v oblasti podpory, ze které navrhuje prostředky realokovat, - jak hodnotí účinnost těchto opatření, - proč navrhuje realokovat mezi prioritními osami a nevyužívá možnosti flexibilní realokace v rámci prioritní osy.

Operační program:		ROP Střední Morava
Cíl:		Konvergence
Kategorie změn:		Podstatná změna
Typ revize:		Realokace mezi prioritními osami (zvýšení alokace na oblast cestovního ruchu)
Zdůvodnění revize:		Čl. 33 odst. 1 písm. a) Nařízení 1083/2006 „v důsledku významných socioekonomických změn“ – hospodářská krize
Výtah z argumentace:		„Důvodem přesunu finančních zdrojů ve prospěch této prioritní osy je posílení konkurenceschopnosti podnikatelských aktivit právě v tomto období, kdy pouze konkurenceschopné podnikatelské subjekty a jejich služby budou schopny připravit a realizovat další rozvojové záměry“.
Reakce komise:	Evropské	Jak navrhované zvýšení finančních prostředků v prioritní ose zaměřené na cestovní ruch posílí konkurenceschopnost cestovního ruchu a efektivnost celého operačního programu?

Operační program:	ROP Střední Morava
Doporučení NOK:	Argumentace pro revizi OP by měla být vždy konkrétní . Obecná tvrzení bez přesvědčivých argumentů vždy vyvolají další otázky.

Operační program:	ROP Střední Morava
Cíl:	Konvergence
Kategorie změn:	Podstatná změna
Typ revize:	Realokace mezi prioritními osami (snížení alokace na oblast podpory 1.1)
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 odst. 1 písm. a) Nařízení 1083/2006 „ <i>v důsledku významných socioekonomických změn</i> “ – hospodářská krize
Výtah z argumentace:	Ad. vliv změny na naplnění indikátorů oblasti podpory 1.1, ve které řídicí orgán navrhuje snížení alokace: „ROP Střední Morava v rámci oblasti podpory 1.1 Regionální dopravní infrastruktura se zaměřuje především na projekty, kde je kladen důraz na změnu nevyhovujícího trasování, zvyšování kapacity komunikací a odstraňování rizikových míst silniční sítě včetně realizace opatření snižujících negativní dopady na životní prostředí. K této oblasti podpory se vztahuje monitorovací indikátor „Délka nových silnic II. a III. třídy“, který je plněn na 7,3 % a na jeho naplnění budou zaměřeny nově vyhlašované výzvy a navrhovaná změna finanční alokace nemá vliv na naplnění monitorovacích indikátorů v oblasti podpory 1.1.“
Reakce Evropské komise:	Jak řídicí orgán zajistí, že indikátor „Délka nových silnic II. a III. třídy“ bude naplněn navzdory snížení alokace na oblast podpory 1.1 a budou zachovány cíle operačního programu v této oblasti?
Doporučení NOK:	Pokud řídicí orgán plánuje realokaci finančních prostředků mezi prioritními osami, musí vždy uvést, jak jsou v současné době naplňovány cílové hodnoty indikátorů u příslušné prioritní osy/oblasti podpory a zda bude mít realokace vliv na plnění cílových hodnot indikátorů. Argumentaci je vždy vhodné podpořit konkrétními údaji (např. kolik finančních prostředků zbývá v dané oblasti podpory, plánovaný harmonogram výzev pro tuto oblast podpory, předpoklad plnění indikátorů na základě dosavadních zkušeností s vyhlášenými

Operační program:	ROP Střední Morava
	výzvami/informací o absorpční kapacitě v oblasti podpory).

Operační program:	OP Výzkum a vývoj pro inovace
Cíl:	Konvergence
Typ revize:	Změna implementační struktury
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 Nařízení 1083/2006
Výtah z argumentace:	Řídicí orgán v rámci revize OP VaVpl navrhuje změnu definice administrativních činností odboru CERA v rámci organizační struktury Sekce řízení operačních programů MŠMT a rozdělení agendy implementace a koordinačních činností v rámci Odboru řízení OP VaVpl. Navrhované rozdělení činností v rámci Odboru řízení OP VaVpl zajišťující řízení programu, je efektivní a výkonné.
Reakce Evropské komise:	Evropská komise požádala řídicí orgán o stanovisko Auditního orgánu k navrhované změně implementační struktury OP VaVpl.
Doporučení NOK:	Pokud dochází ke změně implementační struktury a administrativních činností (kompetencí) subjektů zapojených do implementace operačního programu, je vhodné si vyžádat stanovisko Auditního orgánu k této navrhované změně.

Operační program:	ROP Střední Čechy
Cíl:	Konvergence
Typ revize:	Realokace mezi prioritními osami
Zdůvodnění revize:	Čl. 33 odst. 1 písm. b) Nařízení 1083/2006 „v důsledku významné změny regionálních priorit“
Výtah z argumentace:	<p>Řídicí orgán v rámci revize ROP Střední Čechy navrhoval přesun části alokací z 2. prioritní osy „Cestovní ruch“ do 3. prioritní osy „Integrovaný rozvoj území“:</p> <p>„Nutno zdůraznit, že důvodem pro přesun finančních prostředků z Prioritní osy 2 do Prioritní osy 3 není primárně snaha Středočeského kraje o omezení výše podpory směřující do oblasti cestovního ruchu, nicméně v situaci omezených finančních prostředků má podpora v oblasti školství, zdravotnictví či sociální oblasti značně vyšší prioritu.“</p> <p>„V návaznosti na nastalé socioekonomické změny došlo ke změnám strategie a priorit Středočeského kraje. Tyto změny</p>

Operační program:		ROP Střední Čechy
		jsou podchyceny v dokumentu „Situační a trendové analýze v oblasti cestovního ruchu, školství, zdravotnictví, sociální péče a dopravní obslužnosti ve Středočeském kraji“ a ROP Střední Čechy na ně musel rovněž zareagovat.“
Reakce komise:	Evropské	<p>Navrhovaná úprava programového dokumentu nevychází ze strategie ROP Střední Čechy a není v souladu se závěry Strategické zprávy.</p> <p>Primárním cílem Kohezní politiky je podpora růstu, zaměstnanosti a konkurenceschopnosti v členských státech v souladu s Lisabonskou strategií. Přesun prostředků do sociální oblasti a infrastruktury pro rozvoj zdravotnictví není plně v souladu s cíli Kohezní politiky.</p>
Doporučení NOK:		<p>Pokud jsou revize programových dokumentů navrhovány v návaznosti na změnu regionálních nebo celostátních priorit, je nutné, aby byly změny v prioritách/ strategii kraje nebo ČR promítnuty primárně do strategických rozvojových dokumentů, na které daná změna navazuje.</p> <p>Ve zdůvodnění navrhované revize OP je nutné prokázat, že změna má vliv na zvýšení konkurenceschopnosti regionu či ČR a je v souladu s Lisabonskou strategií.</p>